

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

بسمه تعالی

بنیاد ملی نخبگان

تاریخ: .....
شماره: .....
پوست: .....

شیوه‌نامه شبکه‌سازی و توسعه اثرگذاری بارز نخبگان در پیشرفت دانش و فناوری (طرح شتاب نخبگان در پیشرفت دانش و فناوری)

مقدمه

در راستای اجرایی‌سازی اقدام‌های ملی ۹-۲-۲، ۳-۱-۲ و ۳-۳-۵ سند راهبردی کشور در امور نخبگان و همچنین به منظور تحقق اهداف کلان نظام علم و فناوری کشور و با توجه به ضرورت تقویت نقش نخبگان علمی در پیشرفت دانش و فناوری، حل مسائل اساسی کشور و ارتقاء اثربخشی فعالیت‌های نهادهای علمی، بنیاد ملی نخبگان با تصویب شیوه‌نامه «شبکه‌سازی و توسعه اثرگذاری بارز نخبگان در پیشرفت دانش و فناوری (طرح شتاب نخبگان در پیشرفت دانش و فناوری)»، با هدف شبکه‌سازی میان اساتید برتر و نخبگان، گسترش نظام‌مند همکاری‌های علمی ملی و بین‌المللی و زمینه‌سازی برای اثرگذاری هدفمند آن‌ها در حل مسائل و چالش‌های راهبردی کشور براساس علم و فناوری، از طرح‌های پیشنهادی به دبیرخانه طرح حمایت می‌کند.

ماده ۱: تعاریف

- الف. بنیاد ملی: بنیاد ملی نخبگان
- ب. معاونت: معاونت سرآمدان و نخبگان بنیاد ملی
- ج. دفتر اثربخشی: دفتر توسعه اثربخشی و اثرگذاری سرآمدان و نخبگان بنیاد ملی
- د. هسته: هر یک از گروه‌های کاری حل مسئله «تقاضامحور» و «اولویت‌محور»
- ه. مسئله: موضوع یا نیازی که هسته برای حل آن تشکیل می‌شود.
- و. صاحب مسئله: هر یک از نهادهای دولتی یا غیردولتی و شرکت‌های دانش‌بنیان که مسئله را مطرح می‌کند.
- ز. حامی: هر یک از نهادها یا اشخاص حقیقی یا حقوقی که از انجام طرح، حمایت مادی یا معنوی به عمل می‌آورد.
- ح. پیشنهاد: متنی که مسیر رسیدن به حل مسئله و الزامات آن را به دقت تشریح می‌کند.
- ط. طرح: «پیشنهادی» که پس از تأیید کارگروه تخصصی وارد مراحل اجرا می‌شود و نتیجه آن می‌تواند منجر به حل مسئله یا تصمیم‌سازی یا تصمیم‌گیری در حل مسئله شود.
- ی. راهبر: عضو هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی کشور که مسئولیت اجرای طرح را بر عهده دارد.

صفحه ۱ از ۹

تهران، خیابان آزادی، بین خیابان نواب و رودکی، پلاک ۲۰۹، کد پستی: ۱۴۵۷۸-۹۳۱۱۱

تلفن: ۰۲۱-۶۳۴۷۸۰۰۰، ۰۲۱-۶۶۹۱۷۱۶۶، ۰۲۱-۶۶۹۱۷۱۶۶، ۰۲۱-۶۶۹۱۷۱۶۶
<http://www.bmn.ir>

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

بنیاد ملی نخبگان

تاریخ: .....
شماره: .....
پوست: .....

ک. ناظر: شخصیتی حقیقی یا حقوقی که از تخصص لازم در زمینه طرح برخوردار بوده و توسط کارگروه تخصصی انتخاب می شود.

ماده ۲: اهداف

- ۱-۲. فراهم نمودن بستر مناسب برای نقش آفرینی برجسته اعضای هیئت علمی و نخبگان در پیشرفت دانش و فناوری؛
- ۲-۲. زمینه سازی برای توسعه اثرگذاری اعضای هیئت علمی و دانش آموختگان تحصیلات تکمیلی در حل مسائل واقعی جامعه، صنعت و توسعه شرکت های دانش بنیان؛
- ۳-۲. تشویق نهادهای دولتی، غیردولتی و بین المللی جهت بهره گیری هدفمند از توان نخبگان و گروه های علمی برجسته در مسیر حل مسائل راهبردی جامعه و صنعت؛
- ۴-۲. توسعه شبکه همکاری های علمی ملی و بین المللی میان اعضای هیئت علمی دانشگاه های داخل و خارج کشور با هدف هم افزایی علمی، انتقال تجربه و تمرکز بر شناسایی و حل مسائل اولویت دار کشور.

ماده ۳: شورای راهبری

۱-۳. اعضای شورا

- الف) معاون سرآمدان و نخبگان بنیاد ملی (رئیس شورا)؛
  - ب) مدیرکل دفتر اثربخشی (دبیر شورا)؛
  - ج) مدیرکل دفتر توسعه فناوری سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا نماینده ایشان؛
  - د) مدیرکل دفتر ارتباط با صنعت و جامعه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا نماینده ایشان؛
  - ه) حداقل ۳ صاحب نظر در حوزه های مختلف تخصصی، آشنا با اولویت های ملی و مسائل شرکت های دانش بنیان به پیشنهاد دبیر شورا.
- تبصره: احکام اعضای شورای راهبری توسط قائم مقام بنیاد ملی به مدت دو سال صادر می شود.

۲-۳. وظایف شورا

- الف) تدوین و تصویب سیاست ها و برنامه های راهبری طرح؛
- ب) تعیین ضوابط تشکیل کانون و شرایط راهبر؛
- ج) نظارت بر فعالیت های دبیرخانه و کارگروه تخصصی و بررسی گزارش های دوره ای از فعالیت های آن؛
- د) نظارت بر اثربخشی طرح و پیشنهاد اصلاح در صورت نیاز.

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

بنیاد ملی نخبگان

تاریخ: .....
شماره: .....
پوست: .....

ماده ۴: کارگروه تخصصی

۴-۱. اعضای کارگروه تخصصی

- الف) مدیرکل دفتر اثربخشی (رئیس کارگروه)؛
  - ب) معاون دفتر اثربخشی (دبیر کارگروه)؛
  - ج) نماینده صاحب مسئله؛
  - د) حداقل دو نفر صاحب نظر در حوزه مربوطه به پیشنهاد رئیس کارگروه.
- تبصره: احکام اعضای کارگروه تخصصی توسط معاون سرآمدان و نخبگان بنیاد ملی به مدت دو سال صادر می شود.

۴-۲. وظایف کارگروه تخصصی

- الف) نظارت بر حسن جریان امور و اجرای دقیق سیاست ها و برنامه های مصوب شورای راهبری؛
- ب) پالایش و اولویت بندی مسائل و چالش های احصاء شده و طرح مسائل منتخب در شورای راهبری؛
- ج) تعیین مسائل «تقاضامحور» و «اولویت محور» از میان فهرست مسائل پیشنهادی دبیرخانه؛
- ه) بررسی شرایط و رزومه راهبر، مسئله و اعضای هسته تشکیل شده برای حل آن، جهت پیشنهاد سطح حمایت بر اساس ماده ۷؛
- و) تعیین داور، تصویب پیشنهاد، تأیید هسته و تعیین ناظر برای طرح؛
- ز) بررسی گزارش های ارسالی توسط راهبران و ناظران و تأیید آن؛
- ح) تصمیم گیری در خصوص اعتراضات و موارد خاص مرتبط با اجرای این طرح؛
- ط) نظارت بر فعالیت های دبیرخانه و بررسی گزارش های دوره ای از فعالیت های آن.

ماده ۵: دبیرخانه اجرایی

به منظور انسجام بخشی، پیگیری و هماهنگی امور مربوط به اجرای شیوه نامه «شبکه سازی و توسعه اثرگذاری بارز نخبگان در پیشرفت دانش و فناوری (طرح شتاب نخبگان در پیشرفت دانش و فناوری)»، دبیرخانه ای ذیل دفتر اثربخشی معاونت سرآمدان بنیاد ملی با مسئولیت معاون مدیرکل دفتر تشکیل می شود. هدف از تشکیل دبیرخانه تسریع و تسهیل اجرایی سازی سیاست ها و برنامه های ذکر شده در شیوه نامه می باشد.

۵-۱. وظایف دبیرخانه اجرایی

- ۵-۱-۱. احصای فهرست مسائل و چالش های کلان ملی و استانی در تعامل با دستگاه های اجرایی، حاکمیتی، استانی و شرکت های دانش بنیان و اشخاص حقیقی؛
- ۵-۱-۲. اطلاع رسانی مسائل و چالش های احصاء شده به اعضای هیئت علمی از طریق فراخوان های بنیاد ملی؛

بنیاد ملی نخبگان

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

تاریخ: .....
شماره: .....
پوست: .....

- ۵-۱-۳. تعامل با دستگاه‌های اجرایی، نهادهای عمومی و بخش خصوصی به منظور جلب مشارکت مادی و معنوی؛
۵-۱-۴. دریافت پیشنهادها از بنیادهای نخبگان استانی؛
۵-۱-۵. انطباق اولیه «پیشنهاد» و «هسته» با شرایط و ضوابط مصوب شورای راهبری و ارسال به کارگروه تخصصی جهت بررسی؛
۵-۱-۶. ارائه گزارش سالیانه از اجرای شیوه‌نامه به کارگروه تخصصی مشتمل بر تحلیل آماری.

ماده ۶: انواع هسته

- ۶-۱. هسته‌های تقاضامحور: صاحب مسئله و تأمین کننده مالی آن نهادها، شرکت‌ها و دستگاه‌ها هستند و تأمین حداقل ۵۰ درصد از هزینه‌های هسته را بر عهده می‌گیرند.
۶-۲. هسته‌های اولویت‌محور: این هسته‌ها ناظر به مسائل استانی و ملی مورد تأیید شورای راهبری شکل می‌گیرند و ۱۰۰ درصد هزینه توسط بنیاد ملی تأمین می‌شود.

ماده ۷: شرایط راهبر، مسئله و هسته

۷-۱. شرایط راهبر

راهبر عضو هیئت علمی دانشگاه‌ها یا مراکز تحقیقاتی با مرتبه علمی استاد یا دانشیار است که باید دارای تخصص علمی و اجرایی کافی در زمینه حل مسئله بوده و نیز تعهد، توانایی راهبری و شبکه‌سازی بین اعضای هسته و ارتباط با نهادهای صاحب مسئله برای حضور و همکاری آن‌ها در فرآیند اجرای طرح در زمان تعیین شده را داشته باشد.

۷-۲. شرایط مسئله

انواع مسئله در قالب پیشنهاد در سه نوع ذیل دسته‌بندی شده است:
الف. پژوهشی: در برگیرنده شرح خدماتی متشکل از مطالعات سیاستگذاری؛ شناسایی مسئله و ارائه راه حل؛ فرموله کردن و امکان‌سنجی ایده و راه حل آن است (سطوح آمادگی فناوری (TRL) ۱-۳).
ب. پیاده سازی و اجرا در مقیاس آزمایشگاهی: در برگیرنده شرح خدماتی متشکل از اعتبار بخشی آزمایشگاهی؛ اجرای محدود در محیط شبیه‌سازی شده و اجراء وسیع در محیط منتخب است (سطوح آمادگی فناوری ۴-۶).
ج. گسترش و توسعه در مقیاس واقعی/صنعتی: در برگیرنده شرح خدماتی متشکل از پیاده‌سازی در محیط واقعی؛ دریافت بازخورد و بهبود و اجرای مدل بهبود یافته است (سطوح آمادگی فناوری ۷-۹).

^۱ Technology Readiness Level

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

بنیاد ملی نخبگان

تاریخ: .....
شماره: .....
پوست: .....

تبصره: تشخیص نوع و سطح مسئله و تعیین سقف مبلغ تخصیصی به هر مسئله متناظر با سطح و ترکیب نخبگانی هسته و نیز نوع مسئله، بر عهده کارگروه تخصصی و منوط به تأیید شورای راهبری است.

۳-۷. شرایط هسته

- ۳-۷-۱. حل مسئله، مستلزم انجام کار گروهی بوده و نیازمند شبکه سازی و فعالیت های بین رشته ای و مبتنی بر مسائل و موضوعات کلان یا خرد کشور و همچنین نیاز فناورانه شرکت های دانش بنیان است.
- ۳-۷-۲. سطح هسته بر اساس میانگین امتیاز اعضای تشکیل دهنده هسته از جمله راهبر تعیین می شود (جدول ۱) و هسته ها در سه سطح مطابق با جدول ۲ شکل می گیرند.

جدول ۱. امتیازدهی اعضای هسته

ردیف	عضو هسته	امتیاز
۱	استاد نمونه یا ممتاز	۱۰
۲	پژوهشگر نمونه کشوری	۹
۳	استاد تمام	۷
۴	دانشیار	۶
۵	استادیار	۵
۶	دانش آموخته دکتری	۳

جدول ۲. سطح هسته

سطح هسته	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
امتیاز هسته	$5,8 \leq$	$4,7 \leq$ میانگین امتیاز	$4,7 <$

- ۳-۳-۷. هسته می بایست حداقل سه و حداکثر شش عضو داشته باشد و بیش از نصف اعضای هسته را اعضای هیئت علمی تشکیل داده باشند و به هر عضو فقط یکی از امتیازات جدول ۱ تعلق می گیرد.
- ۳-۷-۴. اعضای هسته توسط راهبر پیشنهاد می شوند و لازم است دارای تخصص های علمی و یا اجرایی مختلف متناسب با مسئله باشند.

۳-۷-۵. هر فرد می تواند تنها در یک هسته عضو باشد.

تبصره ۱: اگر در طول فعالیت هسته، یکی از اعضای هسته از حضور و فعالیت در هسته انصراف دهد، راهبر می بایست ظرف حداکثر یک ماه فردی با شرایط مشابه را طی نامه ای به دبیرخانه طرح اعلام و جایگزین نماید.

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

بنیاد ملی نخبگان

تاریخ: .....
شماره: .....
پوست: .....

تبصره ۲: اگر عضو هسته از برگزیدگان تسهیلات بنیاد ملی باشد، امتیاز عضویت در ضریب ۱,۲ ضرب می شود.
تبصره ۳: در صورت وجود تنوع رشته ای و سازمانی در اعضای هسته، با نظر کارگروه تخصصی امکان در نظر گرفتن ضریب تا ۱,۲ برای امتیاز هسته وجود خواهد داشت.

ماده ۸: فرایند اجراء

- ۱-۸. مسائل کلان ملی و استانی توسط دبیرخانه از نهادهای مربوطه همچون مرکز بررسی های استراتژیک ریاست جمهوری، مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، شورای عالی انقلاب فرهنگی، سازمان برنامه و بودجه، ستادهای مختلف معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری، نهادهای تخصصی هر وزارت و بنیادهای نخبگان استانی احصاء خواهد شد.
- ۲-۸. فهرست نهایی مسائل پیشنهادی در دو دسته «هسته های تقاضا محور» و «هسته های اولویت محور» پس از بررسی کارگروه تخصصی توسط رئیس شورای راهبری تأیید می شود.
- ۳-۸. دبیرخانه، فهرست نهایی مسائل را طی فراخوان به جامعه نخبگانی اطلاع رسانی می کند.
- ۴-۸. کاندید راهبری مطابق با ضوابط اعلامی دبیرخانه، «پیشنهاد» و «هسته» خود را به بنیاد نخبگان استان اعلام می کند.
- ۵-۸. بنیاد نخبگان استان پیشنهادها را با شرایط بر طبق شیوه نامه را به معاونت اعلام می کند.
- ۶-۸. کارگروه تخصصی پیشنهاد را برای داوران تخصصی ارسال و در صورت تأیید، ناظر و سطح هسته و میزان حمایت را جهت ادامه فرایند به دبیرخانه اعلام می کند.
- ۷-۸. دبیرخانه کلیه امور مربوط به تنظیم و ثبت قرارداد را انجام می دهد.

ماده ۹: نظارت و ارزیابی

- ۱-۹. راهبر بر اساس برنامه زمان بندی تعیین شده در قرارداد، گزارش های دوره ای هسته را به دبیرخانه ارسال می کند تا دبیرخانه ضمن بررسی، به ناظر و حسب مورد به صاحب مسئله ارجاع نماید.
- ۲-۹. ناظر نتیجه بررسی خود را به دبیرخانه ارسال می کند.
- ۳-۹. در صورت تأیید گزارش دوره ای راهبر توسط دبیرخانه، حق الزحمه طرح، به میزان پیشرفت طرح به راهبر براساس قرارداد پرداخت می شود.
- ۴-۹. حداقل تعهدات هر طرح و میزان اعتبار تخصیص یافته، توسط کارگروه تخصصی طرح مشخص می شود.

صفحه ۹ از ۹

تهران، خیابان آزادی، بین خیابان نواب و رودکی، پلاک ۲۰۹، کد پستی: ۱۴۵۷۸-۹۳۱۱۱

تلفن: ۰۲۱-۶۳۴۷۸۰۰۰، دوکمار: ۰۲۱-۶۶۹۱۷۱۶۶، http://www.bmn.ir

بنیاد ملی نخبگان

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

تاریخ: .....
شماره: .....
پوست: .....

ماده ۱۰: حمایت از هسته

۱-۱۰. پشتیبانی در انتشار نتایج

بنیاد ملی سالانه نتایج یا گزارش‌های نهایی طرح‌های پایان یافته که به تأیید کارگروه تخصصی رسیده باشد را برای بهره‌برداری نهادهای مسئول و بالادستی ارائه (در صورت عدم وجود محرمانگی) خواهد کرد.

۲-۱۰. اعطای امتیاز انجام فعالیت نخبگانی به اعضای هسته‌ها

پس از اتمام قرارداد، در صورت انجام طرح بر اساس زمان‌بندی و تعهدات اعلام شده در پیشنهاد و رضایت ناظر و صاحب مسئله از کیفیت گزارش، گواهی حسن انجام کار برای راهبر و اعضا صادر می‌شود.
تبصره: در هسته‌های اولویت محور، دریافت گواهی حسن انجام کار منوط به پیگیری‌های راهبر در اثربخشی و بهره‌برداری ذینفع از نتایج است.

۳-۱۰. پشتیبانی مالی

۱-۳-۱۰. میزان حمایت بنیاد ملی از هسته‌ها بر اساس نوع مسئله و سطح ترکیب نخبگانی هسته و به شرح جدول ذیل صورت می‌گیرد:

جدول ۳. اعتبار تخصیصی به هسته بر اساس سطح هسته و نوع مسئله

سطح هسته	نوع مسئله		
	گسترش و توسعه	پیاده‌سازی و کاربست	پژوهشی
۱	۳۰۰	۲۰۰	۵۰
۲	۲۵۰	۱۵۰	۴۰
۳	۲۰۰	۱۰۰	۳۰

* هر واحد اعتبار معادل ۱۰۰ میلیون ریال است.

۲-۳-۱۰. حمایت مالی بیشتر از هسته، بر اساس نوع مسئله و با پیشنهاد کارگروه تخصصی و تأیید شورای راهبری امکانپذیر است.

۳-۳-۱۰. حداکثر تعداد هسته‌های مورد حمایت در هر سطح و سقف اعتبار هسته‌ها (معادل ریالی هر واحد اعتبار) به صورت سالانه توسط قائم مقام بنیاد ملی ابلاغ می‌شود.

۴-۳-۱۰. در هسته‌های «تقاضامحور»، اعطای تسهیلات منوط به اعلام درصد مشارکت حمایت‌کننده (شرکت/دستگاه) و ارائه مستندات رسمی آن به بنیاد ملی است.

بنیاد ملی نخبگان

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

تاریخ: .....
شماره: .....
پوست: .....

۱۰-۳-۵. اعتبار هسته در هر مرحله مطابق با ضوابط قرارداد و پس از تأیید ناظر و کارگروه تخصصی به حساب راهبر و سپس بر اساس سهم مشخص شده برای هر یک از اعضای هسته توسط راهبر به حساب آنها واریز خواهد شد.

۱۰-۳-۶. سهم راهبر نمی تواند بیش از یک سوم از کل هزینه نیروی انسانی باشد.

۱۰-۴. تسهیلات استفاده از شبکه آزمایشگاهی فناوری های راهبردی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری

بنیاد ملی هسته های مصوب را جهت استفاده از تخفیف تسهیلات آزمایشگاهی به شبکه آزمایشگاهی کشور معرفی می کند.

۱۰-۵. تسهیلات ساخت/خرید و ودیعه مسکن

بنیاد ملی، راهبر هسته های موفق (مطابق با ضوابط بند ۱۰-۲) را جهت استفاده از تسهیلات ساخت/خرید و ودیعه مسکن به بانک های عامل معرفی می کند.

تبصره ۱: راهبر امکان بهره مندی از یکی از دو تسهیلات وام خرید/ساخت مسکن یا ودیعه اجاره مسکن را خواهد داشت.

تبصره ۲: راهبر برای بهره مندی از تسهیلات مذکور در بندهای «۴» و «۵» این ماده، باید درخواست خود را از طریق سامانه اطلاعاتی بنیاد ملی ارسال کند تا در صورت تأیید معاونت سرآمدان، تسهیلات به وی پرداخت شود.

۱۰-۶. استفاده از مزایای اعتبار مالیاتی ماده (۱۳) قانون جهش تولید دانش بنیان

در راستای اجرای ماده (۱۳) قانون جهش تولید دانش بنیان و به منظور حمایت از فعالیت های تحقیق و توسعه بنگاه های اقتصادی، امکان بهره مندی از اعتبار مالیاتی ناشی از هزینه های تحقیق و توسعه ثبت شده در چارچوب طرح های پژوهشی مصوب بنیاد ملی نخبگان فراهم شده است. بر این اساس، شرکت ها و نهادهای مشمول می توانند بخشی از هزینه های تحقیق و توسعه خود را که در مسیر حل مسائل اولویت دار کشور و توسعه فناوری های راهبردی صرف شده است، در قالب اعتبار مالیاتی از مالیات عملکرد خود کسر نمایند.

بنیاد ملی نخبگان

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

تاریخ: .....
شماره: .....
پیوست: .....

ماده ۱۱: تفسیر مفاد و نظارت

شرح موارد مسکوت و تفسیر مفاد این شیوه نامه، بر عهده معاونت و تشخیص و تصمیم گیری در مواردی که به تشخیص معاونت، موارد خاص شناخته می شوند بر عهده قائم مقام بنیاد ملی است. نظارت بر حسن اجرای شیوه نامه به عهده مدیر کل دفتر اثربخشی می باشد.

ماده ۱۲: تصویب و اجرا

این شیوه نامه مشتمل بر یک مقدمه، دوازده ماده و نه تبصره، در تاریخ ۱۴۰۴/۰۹/۱۱، به تصویب قائم مقام بنیاد ملی نخبگان رسید و جایگزین شیوه نامه «توسعه دسته های مسئله محور اعضای هیئت علمی (طرح شهید دکتر بهشتی)» (موضوع ابلاغیه شماره ۵/۶۸۸۴۹ د مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۹) می شود و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.

سعید خدایگان
قائم مقام